

Niet alles kan. Niet alles mag meer. Stikstof niet, Pfas niet, ook het ongebreidelde gebruik van gif past in dit rijtje.

Ja, het is een bijzondere tijd die we mee mogen maken. Maatregelen die door al te idealistische, dus niet reële en absoluut niet als serieus te nemen individuen als noodzakelijk werden verkondigd, worden ten lange leste als zodanig aanvaard. Is het niet bijzonder om te zien, dat partijen, die altijd de economische groei als de heilige graal bewierookt hebben, uiteindelijk ook de bakens moeten verzetten? Weliswaar door de rechter daartoe gedwongen, maar toch... We moeten erkennen dat wat de Club van Rome (hoelang geleden al?) voorspelde realiteit is: er zijn grenzen aan de groei!

Nu nog getriggerd op de stikstof uitstoot, de Pfas, de gezondheids- en milieuschade die met deze zaken gepaard gaan, komt toch weer vooral de economische schade keihard aan. We blijken al geruime tijd op de pof te hebben geleefd.

Wie had dat ooit gedacht? Wie was er ooit van uit gegaan dat de stikstof die als kunstmest ook in Drenthe welvaart bracht op wat ooit arme zandgronden waren, dat die stikstof tot een hoofdpijndossier zou worden? Dat de onstuimige groei die het mogelijk maakte, zijn begrenzing moet worden opgelegd?

We weten dat daar waar goed geld verdiend kan worden de aandacht van ondernemers getrokken wordt. Ook van agrarische ondernemers. De ongebreidelde groei van de varkenssector in met name Brabant en Noord-Limburg is daar een bekend voorbeeld van. Hoe daar de gezondheid van de bewoners lijdt onder lawaai, stank, fijnstof. Ik zal u de lijst van daarmee gepaard gaande ziektes die juist in deze streken volgens GGD's en artsen meer voorkomen, besparen. En: daar gaat nu gelukkig worden ingegrepen, weliswaar voornamelijk uit dwang, maar toch...

En ook aan de ongebreidelde groei van de bollenteelt en het daarmee gepaard gaande overvloedige gebruik van chemicaliën zal paal en perk gesteld worden. En niet omdat ik dat vindt, maar vanwege de noodzakelijkheid.

Onderzoeken zoals in onze gemeente gedaan door de vereniging Meten = Weten tonen aan dat het niet alleen de hoge concentratie stikstof is, of Pfas is die zich in onze bodem accumuleert, (Pfas blijkt zelfs in een te hoge concentratie in het strooizout voor komende winter te zitten) een breed scala van ook andere toxische stoffen, bekend onder de naam gewasbeschermingsmiddelen, hopen zich op in onze bodem. Onze bodem raakt ermee verzadigd. Het komt terecht in ons oppervlaktewater. Het zal in ons drinkwater terechtkomen. En dan hebben we het nog niet gehad over het feit dat het, ook door de lucht getransporteerd, direct toegang tot in onze leefomgeving krijgt, tot in onze persoonlijke levenssfeer! We ademen het in, nemen het met ons schoeisel mee naar binnen...

De asbestslachtoffers klagen nu de producenten aan. In Amerika worden schadeclaims rondom het middel Roundup gehonoreerd. In Frankrijk hetzelfde in de wijnbouw vanwege met name de ziekte van Parkinson.

Het ware beter niet te wachten tot een crisis situatie ons tot actie dwingt. Laten we niet doen alsof we het niet wisten, het niet begrepen. Maar laten we een moedige stap in die richting doen die wij straks wel met onze kleinkinderen kunnen memoreren. Laten wij doen wat we kunnen, al was dat voor dit moment nog niet meer dan een grens, een grens in de vorm van een spuitvrije zone in het bestemmingsplan voor onze gemeente.